

voorjaar 2019

#1

Aardbei kwartaal Update

Op verzoek van telers starten we dit jaar met het geven van een update **per kwartaal** over alle zaken die spelen in en voor de aardbeienteelt en belangenbehartiging.

Naast alle thema's en onderwerpen die de Landelijke Commissie Aardbei behandelt, geven we ook inzicht in de voortgang van Stichting Aardbei Onderzoek, en de status van lopende projecten zoals Fruitport West-Brabant en Recupa.

We hopen dat u als teler en lid hiermee beter op de hoogte bent van de lopende activiteiten ten behoeve van uw (aardbeien)sector en eigen bedrijf.

Voor opmerkingen, aanvullingen of vragen kunt u terecht bij:

Janny Trouw

Landelijk netwerkcoördinator Aardbei.

Bel of Whatsapp: **06-295 202 51**

Mail: janny.trouw@zltto.nl
jtrouw@glastuinbouwnederland.nl
info@aardbeionderzoek.nl

Nieuws uit de LC
Landelijke Commissie Aardbei
en regionale werkgroepen

Welke telers zitten in de Landelijke Gewascommissie (LC) Aardbei en de regionale werkgroepen? Bekijk het **Organogram in de bijlage**.

Vergaderingen LC in 2019:

- 5 februari (met Plantum), 28 maart, zomer (nbn), 19 september, 14 november,
- 3 februari 2020 (met Plantum)

Vergaderingen regionale werkgroepen in 2019:

- **Limburg:** 25 maart + 16 september
- **Midden-West-Brabant:** 19 maart + 27 mei (ovb) + 3 september
- **Zuid-Gelderland:** 21 maart + 12 september
- **Noord:** nbn

Agenda regionale werkgroepen is de voorbereiding voor de landelijke agenda van de LC, met daarnaast aandacht voor teeltactualiteiten bij deelnemers en in het veld.

Belangenbehartiging LTO – gewasgroep aardbei

Actuele resultaten - landelijk:

- Toelating Benevia (onbedekte teelt)

Actuele knelpunten - landelijk:

- **Verzekerbaarheid stellingen / TOV n.a.v. windschade**
Naar aanleiding van windschade in maart is de behoefte ontstaan om de **verzekerbaarheid van TOV's** (stellingen en plastic overkappingen) te herzien. In samenwerking met andere gewassen die werken met TOV's, zoals boomteelt en fruitteelt, zullen we hier via een **inventarisatiebijeenkomst** met verzekeraars aandacht aan besteden. Ook staat het onderwerp weer op de agenda bij de herziening van de Brede Weersverzekering.

Agendapunten LC – voorjaar 2019:

1. Jaarplan aardbei 2019 – Glastuinbouw NL
2. Actualiteiten gewas / vaktechnisch
 - a. Gewasbescherming / onderzoek
 - o Kennis in je Kas (Kijk) + programma verantwoorde glastuinbouw
 - o Knelpunten Planet Proof aardbei
 - o Aanvragen en vrijstellingen gewasbescherming + verdeling kosten
 - o IPM-bijeenkomsten aardbei – nog te plannen
 - o Herontwerp aardbei onder glas – voortgang
 - o Gewasactieplan aardbei glas / vollegrond
 - o Werkgroepen plantgezondheid glas + vollegrond – voortgang
 - o Haalbaarheid project Tagetes (aanpassing mengsel met bloeiërs t.b.v. bijen)
 - b. Arbeid
 - o Cao glastuinbouw - update
 - o Cao tuinbouw open teelten – update
 - o Projecten arbeid – onderwijs Zuid-NL zachtfruit
 - o Personeelsvoorziening
 - o Huisvesting
 - c. Water
 - o Projecten water glastuinbouw
 - o Start Recupa (interreg) project Zuid-Nederland (recirculatie trayvelden)
 - d. Ruimtelijke Ordening
 - o Fruitport West-Brabant – voortgang 5 speerpunten
 - o Uitwerking visie t.b.v. discussienota glastuinbouw ZLTO / Noord-Brabant
 - e. Energie
 - o Fossielvrij in aardbei
 - f. Scholing
 - o Scholingsconsulent Hans Schilders – update
3. Stichting Aardbei Onderzoek – update
 - a. Voortgang onderzoeken (bedekte / onbedekte teelt, vermeerdering en productie)
 - b. Terugblik SAO deelnemersbijeenkomsten 5 februari + 2 april
4. Actualiteiten organisatie
 - a. Voortgang werkgroep Noord
 - b. Nak softfruitcommissie – afvaardiging aardbei
 - c. Gesprekken met telers – t.b.v. facturatie Glastuinbouw NL in glasaardbei per 2019
 - d. Bestuurlijke vertegenwoordiging aardbei in Glastuinbouw NL + KIJK programmering
5. Bespreekpunten uit de regionale werkgroepen / teeltactualiteiten
 - Uitbreiding + financiering Fruitigste campagne met aardbei
 - Cao aandachtspunten.
 - Energie lobby aardbei / mogelijkheden solitaire locaties

Voorjaar 2019

Belangenbehartiging LTO – gewasgroep aardbei

6. Jaarprogramma 2019
 - a. Aardbeien Demodag 2019
 - b. Aardbeidendag 2019 evaluatie
 - c. Veldbijeenkomsten / teeltstudiegroepen ZLTO (start voorjaar 2019 o.b.v. thema's).
 - d. Excursie WUR Bleiswijk 2 april (+ bezoek Demokas fossielvrij en Improvement Centre Delphy).
 - e. Uitwisseling Californië (USA)
7. Communicatie naar leden
 - Kwartaal update telers t.b.v. aardbei belangenbehartiging / SAO / overige projecten

www.aardbeionderzoek.nl

SAO bestuur

Gerard van den Brand, Johan Vermeeren, Jac-Jan van den Wijngaart, Klaas Niewold, Claudia den Braver (vz) en Janny Trouw (secr./pm).

BCO: Begeleidings Commissie Onderzoek

LOPEND AARDBEI ONDERZOEK t/m VOORJAAR 2019:

Onderzoek teelt onder glas / bedekt:

1). *Erwinia Pyrifolia in aardbei onder glas (2019-2020)*

- Resultaat BCO: ontwikkeling verbeterde testmethode, om Erwinia eerder / latent aan te kunnen tonen.
- Deelnemers BCO Erwinia: Jan Goesten (teler Ammerzoden), Martijn van Oers en Peter Hereijgers (teler Prinsenbeek), Albert Vermeulen en Sjaak Verhoeven (teler Den Hout), Ad van Laarhoven (adviseur Delphy), Marcel Wenneker (uitvoerder WUR) en Janny Trouw (SAO).
- Extra: verdacht materiaal z.s.m. melden en aanleveren bij marcel.wenneker@wur.nl

2). *Witte vlieg onder controle in aardbei onder glas (2018-2019)*

- Resultaat BCO: Opdracht aan HAS; BO Onderzoek inzet natuurlijke vijanden najaarsteelt aardbei (looptijd aug.2018 – febr. 2019); afgerond in februari 2019.
- Deelnemers BCO Witte vlieg: Jack Konings (teler Moerstraten), Ad van Rijn (teler Venlo), Wouter de Ruiter (teler Genderen), Guido Roozmond (adviseur Koppert), Paul van de Ven (adviseur Vos Capelle), Jan Janssen (adviseur Delphy) en Janny Trouw (SAO). I.s.m. telers Ron Kessels en Jan Goesten.
- Extra: geen. Mogelijk vervolg wordt vastgesteld in najaar 2019.

3). *Duurzame aardbeienteelt onder glas in 2025 (2019)*

- Resultaat BCO: opdracht aan HAS; BO Inventarisatie huidige status duurzaamheid aardbeienteelt onder glas. Met aanvullend (literatuur)onderzoek naar toepasbare duurzame ontwikkelingen en het samenstellen van een 'wegwijzer' in de toepassing van biostimulanten.
- Deelnemers BCO Groen 20-25: Ad van Rijn (teler Venlo), Ad Boeren (teler Bavel), Peter van der Avoird (vermeerdering Bavel), Paul van de Ven (adviseur Vos Capelle), Glenn Laurijsse (adviseur Klep Agro), Conrad van Doorn (adviseur Brinkman) en Janny Trouw (SAO). I.s.m. docenten HAS.
- Extra: Namens de studenten waardering voor de telers die geïnterviewd zijn; voor hun medewerking en openheid.

4). *Herontwerp aardbei onder glas (2018-2021)*

- Resultaat: met telers uit bestuur SAO en LC vindt afstemming plaats.
- Uitvoering onderzoek door WUR Glastuinbouw (Ellen Beerling, Kirsten Leiss, Bert Evenhuis en Jan Janse). Geen directe kosten voor SAO. Financiering via Topsector / Ministerie LNV.
- Extra: geen directe kosten voor SAO.

Onderzoek teelt in de vollegrond:

5). *'PPS GROEN' in aardbei vollegrond / bedekt (2017-2020)*

- Resultaat: PPS (Publiek Private Samenwerking) Gewasbescherming Robuust Optimaal Economisch & Natuurlijk (**GROEN**) – systeemspongen voor de open teelten (o.a. aardbei), gericht op verduurzamen aardbeienteelt vollegrond. SAO is penvoerder en deelnemer klankbord, daarnaast afstemming met telers en betrokken partners.
- Uitvoering onderzoek door WUR (Marleen Riemens, Bert Evenhuis).
- Extra: relatief lage bijdrage vanuit SAO.

www.aardbeionderzoek.nl

6). Bodemziekten onder controle (2018-2019)

- Resultaat BCO: screening middelen tegen *Cylindrocarpon destructans*, *Pestalotiopsis* en *Rhizoctonia fragariae*. Uitvoering door PC Fruit. Dit voorjaar kan met deze schimmels een kunstmatige besmetting worden opgezet bij meristeem planten Jive en Malling Centenary t.b.v. dwerggroei veroorzaker.
- Deelnemers BCO **Bodemziekten**; Henny Luysterburg (teler Heerle), Jan Pertijs (teler Etten-Leur), Paul Litjens (plantenkwekerij De Kemp), Philip Lieten (adviseur), Toon Melis (adviseur), Rob van den Oever (adviseur), Klaas de Jager (adviseur) en Claudia den Braver (SAO).
- Extra: Proef is in 2018 uitgebreid met fungicidentesten t.b.v. zwartwortelrot.

7). Gecombineerde aanpak en strategie voor insectenbestrijding (2019)

7a). Biologische Trips bestrijding in aardbei buitenteelt

7b). Aanpak Suzuki d.m.v. Combi-Protect en sparen natuurlijke vijanden

- Resultaat BCO: vervolg onderzoek uit 2018 Trips bestrijding aardbei vollegrond in 2019 gecombineerd met onderzoek bestrijding Suzuki drosophila d.m.v. Combi-Protect methode en aanpak aardbeibloesemkever.
- Deelnemers BCO t.b.v. **Trips (samen in BCO TSA; Trips, Suzuki, Aardbeibloesemkever)**; Mark van Aert (teler Zundert), Henny Luysterburg (teler Heerle), Harrie Pijnenburg (Delphy), Wim Voogt (Klep Agro), Jan Koevoets (Klep Agro) en Janny Trouw (SAO).
- Deelnemers BCO t.b.v. **Suzuki**: Erik van Haandel (teler Egchel), Albert van Os (teler Waardenburg), Klaas de Jager (The Greenery), Herman Helsen (WUR onderzoek), Jan Koevoets (Klep Agro) en Janny Trouw (SAO).
- Extra: Proef is in 2018 vroegtijdig gestopt ivm extreme weersomstandigheden, en wordt nu uitgebreider hervat met aangepaste strategie.

Onderzoek algemeen

8). Icares / Innovatiecluster zachtfruit (2018-2020)

- Resultaat: doorontwikkeling van 2 hightech innovaties t.b.v. vroegtijdig signaleren van ziekten en plagen in diverse aardbeigewassen en teeltsystemen.
- Polariks en PC Hoogstraten, i.s.m. SAO/ZLTO, Rewin en CLTV Zundert. Samen met 9 aardbeitelers uit regio West-Midden-Brabant.
- Extra; geen directe kosten voor SAO.

Update Fruitport West-Brabant

- Wat:** Gezamenlijk platform **Fruitport West-Brabant**, met oplossingen voor regionale uitdagingen. Samen zorgen dat zachtfruit op de kaart staat en toekomstbestendig is.
- Wie:** Voor en met de sector (telers en periferie), op initiatief van ZLTO, CLTV, Rabobank, Rewin, Gemeente Rucphen en Gemeente Zundert
- Tijd:** Kickoff in 2018, met aanbieden Plan van Aanpak aan gedeputeerde Pauli (N-Brabant). Vervolg en uitwerken Plan van Aanpak in 2019.
- Hoe:** Inventarisatie zachtfruitsector en verbinden belanghebbenden (2018)
Uitwerking en aanpak via 5 thema's, samen met partners uit het veld (2019)

Doel Fruitport:

- Behoud en versterking zachtfruitsector regio West-Brabant
- Zorgen voor een vitaal platteland
- Samenwerking / netwerk met alle relevante partijen en omgeving
- De sector zorgt zelf voor oplossingen

Aanpak via 5 thema's:

- **Economie**
- **Communicatie & Maatschappelijk draagvlak**
- **Kennis (innovatie en onderzoek), Arbeid & Onderwijs**
- **Duurzaamheid (energie, bodem, water)**
- **Omgeving (visie, personeel, huisvesting)**

Economie:

Met partners ABAB, Van Oers en Rabobank DZB

- Inzicht in economische impact 2012-2017
- Primaire zachtfruitsector + periferie / omgeving
- Volledig beeld regio West-Brabant (RWB-gemeenten)
- Kilo's / bedrijven / areaal / teeltsystemen / vermeerdering / zachtfruit breed
- Vitaal platteland / VAB's in beeld
- Inzet op 'gebiedsgericht maatwerk'
- Alle ondernemers vooruit helpen ('ongeacht' grootte / specialisatie / opvolgers of stoppers)
- Waar mogelijk samen met relevante partijen / gesprekspartners

Communicatie & Maatschappelijk draagvlak:

Met partner The Greenery

- Intern communiceren – met telers en betrokken partijen
- Extern communiceren – naar omgeving t.b.v. imago sector

Kennis (innovatie & onderzoek), Arbeid en Onderwijs:

Met partners The Greenery, veiling CLTV, Delphy en Rewin

- Aanjagen innovaties en onderzoek (high tech, energie, bedrijfsontwikkeling (RO))
- Verbinden onderwijs
- Arbeid prioriteiten regionaal (beschikbaarheid, huisvesting)

Duurzaamheid (energie, bodem, water, biodiversiteit):

Met partners WSBD, Groeibalans, gemeente Rucphen The Greenery, veiling CLTV

- Energie; gebiedsgerichte aanpak en oplossing voor solitaire locaties
- Bodem; uitrol project VICOE
- Water; beschikbaarheid, opvang en recirculatie (o.a. Recupa)
- Biodiversiteit; aansluiten bijenlandschap

Update Fruitport West-Brabant

Omgeving (visie, personeel, huisvesting):

Met partners ABAB, Gemeente Rucphen, Gemeente Halderberge

- Gezamenlijke uitvoering, definities en interpretatie (provinciaal) beleid voor TOV, glastuinbouw, trayvelden, huisvesting

Fruitport is er voor en door alle telers in de regio
Zonder financiële bijdrage.

Stakeholders en belanghebbenden uit het veld zijn van harte welkom
Via een kleine € bijdrage
En met ons meedenken is zeker welkom!

Stakeholders die nu al meedoen zijn:

- ABAB
- Van Oers
- The Greenery
- Groeibalans
- Delphy
- Waterschap Brabantse Delta
- Gemeente Halderberge